

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯКомисия за енергийно
и водно регулиране

ПРОТОКОЛ

София, 18.12.2024 г.**от Обществено обсъждане**

на проект на решение относно изменение на цените на електрическата енергия, утвърдени с Решение № Ц-17 от 30.06.2024 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране.

Днес, 18.12.2024 г. от 12:10 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията в състав „Енергетика“, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На общественото обсъждане присъстваха членовете на Комисията Александър Йорданов, Благой Голубарев и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На общественото обсъждане присъстваха Пл. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“, М. Трифонов - началник на отдел „Цени и лицензи: електрически мрежи, търговия и пазари“ и експерти на КЕВР.

Заседанието беше излъчено в реално време чрез интернет страницата на Комисията.

Общественото обсъждане се отразяваше от представители на средствата за масова информация.

Председателят доц. д-р Иван Н. Иванов откри обсъждането и констатира, че има кворум и не са налице правни пречки за провеждането му.

Чрез съобщение на интернет страницата на Комисията, съгласно решение на КЕВР по Протокол № 360 от 13.12.2024 г., т. 3, за участие в общественото обсъждане на проект на решение относно изменение на цените на електрическата енергия, утвърдени с Решение № Ц-17 от 30.06.2024 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране са поканени заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката - държавни органи, браншови организации, енергийни предприятия.

Тема на общественото обсъждане е проект на решение относно изменение на цените на електрическата енергия, утвърдени с Решение № Ц-17 от 30.06.2024 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране.

Проектът на решение е изготвен от работна група в състав: Пламен Младеновски, Елена Маринова, Милен Трифонов, Юлиан Стоянов, Петя Андонова, Рали Манчев, Радостина Методиева, Радослав Райков и Силвия Петрова.

Съгласно решение на КЕВР по Протокол № 360 от 13.12.2024 г., т. 3, е осигурена и възможност за дистанционно участие чрез програмата за съобщения Skype.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-03-17-47/13.12.2024 г. като заинтересовани лица са поканени **Министерство на енергетиката, Федерация на потребителите в България, БНА „Активни потребители“ и Комисия за защита на потребителите.**

Заявили участие в общественото обсъждане са:

- г-н Георги Самандов – заместник-министър в Министерство на енергетиката;
- г-н Емил Георгиев – председател на Федерация на потребителите в България;
- г-н Красимир Манов – депутат от политическа партия МЕЧ;
- г-жа Мая Манолова – Гражданска платформа „Исправи се.Бг“;
- г-н Велизар Енчев – гражданин;
- г-н Йоло Денев – Движение „За България и благоденствие на народа“;
- г-жа Величка Георгиева – гражданин.

БНА „Активни потребители“ и Комисия за защита на потребителите не са заявили присъствено участие или дистанционно участие чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р Ив. Н. Иванов:

Започваме с г-н Георги Самандов. Заповядайте, г-н Самандов. Моля на заседателната маса да застанат лицата, които ще участват с изказвания в общественото обсъждане.

Г. Самандов – заместник-министър в Министерство на енергетиката:

Уважаеми г-н Председател, уважаеми господа комисари, уважаеми членове на работната група, уважаеми участници в общественото обсъждане. Аз ще бъда максимално кратък като ще изразя становище, че с настоящата промяна, която Комисията инициира, се отчитат пазарните реалности, които коригират прогнозите, които за съжаление не се сбъднаха за настоящия регулаторен период, тъй като общата цена, която беше за регулаторния период, беше 173,09 лв./MWh, а до 11 декември реализираната цена на свободния пазар беше с над 50 лв./MWh. Също така, от друга страна, количествата, които крайните снабдителите заявяват на обществения доставчик с цел задоволяване нуждите на крайните потребители, за регулаторния период ще бъдат близо с 1 млн. повече, което налага промяна на квотите и Комисията се е съобразила с това нещо. Въпреки негативните обстоятелства, които имаме пред нас, виждаме, че Комисията е подхождала строго консервативно, реализирайки очакваното повишение с 8,99%, което като проценти звучи много, но реално това са около 10 лв. и тези 10 лв., ако бъдат отнесени към средната консумация, която е по данни на НСИ от домакинство, които са около 400 kWh месечно на домакинство, означава, че предстоящото увеличение ще бъде с не повече от 4 лв. на месец на домакинство. Аз виждам тук, че една свещ г-жа Манолова ми даде. Гарантирам, че тези свещи ще бъдат единствено само за романтика, тъй като общественият доставчик ще спазва задълженията си и ще гарантира сигурните и надеждни доставки на електрическа енергия на всяко едно домакинство на достъпни цени, тъй като цената от 138,46 лв./MWh е с близо 40 лв. по-ниска от тази, която се компенсират небитовите

потребители. Така че призовавам да не се спекулира с днешното отражение на пазарните реалности. Благодаря.

Доц. д-р Ив. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Самандов. Същото уверение за изпълнение на функциите на обществения доставчик даде и г-н Венцислав Марков, като представител на обществения доставчик, че няма да има проблеми в снабдяването на гражданите на Р България с електрическа енергия, независимо от характера на климатичните изменения.

Преминаваме към следващия участник. Г-н Емил Георгиев - председател на Федерация на потребителите в България. Заповядайте, г-н Георгиев.

Ем. Георгиев – председател на Федерация на потребителите в България:

Уважаеми г-н Иванов, уважаеми господа комисари, уважаеми представители на КЕВР. Факт е, че енергийният сектор е в изключително турбулентно състояние. Докога ще продължава това – никой не знае. Това поражда огромни притеснения за българските потребители, огромни притеснения и за нас – представителите на Федерацията на потребителите, защото вече колко години вече станаха, 34 години, ние защитаваме правата на всички български потребители и нямаме намерения да ги плашим по една или друга причина с евентуално увеличение на цената на ел. енергията или на парното отопление и т.н. Аз съм убеден, че огромни притеснения има и в Комисията за енергийно и водно регулиране. Убеден съм, защото ние поддържаме постоянни контакти с Комисията и използвам случая да благодаря на г-н Иванов затова, че винаги се е отзовавал, когато ние сме търсили съдействие и обяснение по един или друг проблем. Аз съм убеден, че огромни притеснения има и в трите електроразпределителни дружества. Ние работим много добре с тях. Запознати сме в какво тежко състояние те са изправени. Да, ЕРП-тата. Аз ще Ви запозная с това средство за измерване, което е средството за огромните кражби, които се извършват в сектора, и съществен въпрос е, за да се спре повишаването на цените, как ще се справим с крадците на електроенергия. И тук възниква въпросът от съществено значение „А къде са тези, които трябва да уреждат законодателството, т.е. народните представители?“ Защото е факт, че един от главните ни проблеми за потребителите, не дай си Боже скоро това да се случи, либерализация на пазара за битовите потребители, не знам тогава как ще се справим. Така че, разбираемо е, не можем да плашим хората и да прехвърляме проблемите само върху КЕВР и върху дружествата, а да търсим отговорност и на народните представители, защото те са задължени. На вратата чука либерализация на пазара. Народното събрание все още не е решило въпроса какво значи енергийно бедна категория. Ако това ни се стовари в близките една-две години, българският потребител няма да знае в коя група ще попада.

Така че от Федерацията на потребителите предлагаме наистина, ако трябва, да се организира допълнително една работна група, както говорихме и с Мая, да предложим да се включат народни представители и да се види те каква отговорност носят за увеличението на цената на електроенергията и въобще за защита правата на потребителите. Това е нашето огромно притеснение. Да, вероятно цената сигурно пак след някой и друг месец ще се подлага на обсъждане, но ние се стряскаме от задаващата се либерализация на пазара. Благодаря Ви.

Доц. д-р Ив. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Георгиев. Внимателно чухме Вашето изказване. В края вероятно и от работната група, може би и аз ще взема отношение. Сега преминаваме

към изказването на г-н Красимир Манов, депутат от политическа партия МЕЧ. Г-н Манов. Няма го в залата. Тъй като днес има пленарен ден българското Народно събрание, вероятно той участва в разискванията в залата на Народното събрание. Тогава продължаваме с г-жа Мая Манолова, която ще представи позицията на Гражданска платформа „Изправи се.Бг“. Заповядайте, г-жо Манолова.

М. Манолова – Гражданска платформа „Изправи се.Бг“:

Благодаря. Уважаеми дами и господа, КЕВР предлага увеличение на тока за бита, считано от 01.01.2025 г., както следва: За Електроразпределение Запад или за Еврохолд – 8,92 пункта. За ЕВН или Електроразпределение Юг – 8,96%. Енерго-Про – 9,15%. Или средно за страната 9% без 1-стотна. По ценови елементи това увеличение представлява следното: Дневната и нощната енергия и на трите ЕРП-та се увеличава с 8,44%, но мрежовите услуги - цената за пренос на ел. енергия за разпределителна мрежа ниско напрежение за Еврохолд – 12,62% увеличение, за ЕВН – 13% увеличение, за Енерго-Про – 14,50% увеличение. Уважаеми дами и господа, „Изправи се.Бг“, Гражданската платформа, категорично се противопоставяме срещу това драстично и абсолютно необосновано увеличаване на цената на тока от 01 януари – по средата на регулаторния период. Обръщаме внимание, че такова нещо през последните 10 години такова нещо не се е случвало. В средата на годината, по средата на зимата, когато хората вече не могат да реагират за своето отопление, КЕВР да вдигне цената с близо 10%. Всъщност КЕВР се опита да го направи веднъж и това беше през 2021 г., когато също беше заявено намерение от страна на регулатора да вдигне цената на тока с 11%. Припомням Ви, в случай че сте забравили, какво се случи тогава. Народното събрание наложи мораториум върху повишаването на цената на тока, на парното и на водата. Сега това, което ще направя като част от „БСП - обединена левица“, е да настоявам парламентарната група на „БСП - обединена левица“ да предложи на Парламента да наложи мораториум върху увеличаването на тока с 9% и на водата с 4%, защото новогодишният подарък, който КЕВР е приготвил за потребителите, е увеличение с 9% на тока, с 4% на водата и с 10% на природния газ. Новогодишно сурвакане от страна на КЕВР на българските потребители. И казвам – в доклада, който е изготвен, липсва достатъчно обосновка защо се прави това. Липсват аргументи. Липсва също така анализ и разчет до какво ще доведе повишаването на цената на тока на българските домакинства с близо 10%. И моят въпрос, всъщност серията от мои въпроси са следните: На 28 ноември 2024 г. КЕВР получава писмо от НЕК, в което се заявява, че количествата електрическа енергия за крайните снабдителите надвишават с 500 000 MWh прогнозното количество, което е заложила КЕВР при определянето на цената за регулаторния период. Въпросът ми е: Провери ли работната група, комисарите и председателят на КЕВР тази информация или прие на юнашко доверие твърдението на НЕК? Казвам го, защото в доклада, който представя КЕВР, липсва анализ, липсва информация, липсват данни за кои ЕРП-та става въпрос, които ще снабдяват с големи количества електроенергия, за кои периоди, както и липсва извод за това кой е виновен за тази грешна преценка на КЕВР за прогнозните количества ел. енергия, необходими за бита. Кой е виновен? Чии разчети не са точни – на КЕВР, на ЕРП-тата, на НЕК? И задавам този въпрос, защото, направих си труда да извадя информация и да направя сравнение между заложените прогнозни количества ел. енергия, респективно реализираните такива за последните пет години. Те са в един порядък. Като започнем от 2020 г., когато са 11 690 хил. MWh, да посоча за 2023 г. - 12 222 хил. MWh и това, което е заложено през лятото, са 12 578 хил. MWh. Е, как така изведнъж тази година потреблението нарасна с 500 000 MWh и как така до края на регулаторния период,

както сте записали в доклада, ще се увеличи с още 250 хил. MWh до 750 хил. MWh, а някъде пише близо 900 хил. MWh? Какви са тези разчети? За първи път ли Вие прогнозируете количествата необходима ел. енергия или сте го правили и през последните пет години? Има и други несъответствия, които след това ще Ви предоставя, но да се концентрираме върху основните, главните проблеми, тези, които ще извадят очите на всеки, който е решил да прочете Вашия доклад. Изключително странно е, че след като твърдите, че количествата ел. енергия за бита се повишават с такива огромни числа, като 500 000 MWh, всъщност при определянето на цените на мрежовите услуги на трите ЕРП-та Вие не пипате количествата енергия. Тоест от една страна, хората потребяват и ще потребяват повече, а от друга страна, при определяне на цените на мрежовите услуги на ЕРП-та количествата остават същите. Откъде ще дойде тази ел. енергия? Освен това, за сметка на това, че количествата остават същите, цените на тези количества, цените на т.нар. разходи за закупуване на енергия за технологични разходи се увеличават драстично – с 25,62%. Значи 25,62% потребителите ще плащат повече на ЕРП-та за технологични разходи, които се отразяват, разбира се, на крайната цена. Или тези 25,62% средно имат своето числово изражение. КЕВР е приготвил 94 млн. лева коледен подарък за трите ЕРП-та през повишените цени на технологичните разходи. Но няма да ги направите от Вашия джоб, а от джоба на българските потребители. Значи за домакинствата... КЕВР, която трябва да следи за баланс на интересите, за домакинствата подаръкът е 10% по-скъп ток, а за ЕРП-тата подаръкът е 94 млн. лв. за технологични разходи, като количествата си остават същите. Освен това очаквам в случай, че мораториум не бъде наложен, има все още технологично време за това. Аз ще настоявам да се случи. Можехме да го направи и по-рано, ако Вие не ни бяхте изненадали с насрочването на това обществено обсъждане в петък вечер. Но все още има време народните представители, ако наистина мислят за българските граждани, да наложат мораториум на повишаването на цената на тока с 9%, на водата с 4% на българските домакинства. И тези свещи, които сега ще Ви подаря, както каза тук представителят на Министерството на енергетиката, според министъра и зам.-министрите тези свещи се ползвали за романтика. За българските домакинства, които не могат да си позволят да плащат 10% отгоре по-скъп ток, това няма да е романтика, а необходимост, не защото няма да има ток, а защото няма да могат да си го плащат и ще разберат още в края на януари. А иначе, за депутатите, за членовете на КЕВР, ето и за зам.-министъра още една свещичка за романтика.... Това няма да е за романтика, а защото няма да имат пари да си платят 10%-то увеличение на тока. Ето, г-н Иванов, с най-добри пожелания за романтична Коледа.

Но справедливост би имало единствено и само или ако Вие не допуснете това абсолютно необосновано увеличение на цената на тока, или ако народните представители най-накрая се сетят, че са в този Парламент не за да разпределят позиции и да губят времето в абсолютно безсмислени разпратии, а да направят едно смислено нещо до Нова година, и то да е мораториум върху намерението на КЕВР да вдигне цената на ел. енергията. Ето и на потребителската организация за романтика. И в случай, че това не се случи, очаквам да предприемете действия, с което всички електромери на потребителите все пак коректно да бъдат отчетени на 31 декември, ЕРП-та за да не си надпишат по-високи цени за сметки, които ще са направили в период, в който цените не са мръднали. Ако ме питате как да изглежда мораториума, от 20 декември, считано, се замразяват цените такива, каквито са, и на водата включително, защото в Сливен например тя ще поскъпне с 20%. Този мораториум на цената на тока да действа от 20 декември до 31 март. Замразяване на цената и връзване ръцете на КЕВР да не могат да вдигат повече цените. Благодаря за вниманието. Тези

свещички, останалите, виждам отзад са шефовете на ЕРП-тата, мисля, че и те....

Доц. д-р Ив. Н. Иванов:

Дано да е само с две изречения. Заповядайте, г-н Георгиев.

Ем. Георгиев – председател на Федерация на потребителите в България:

Аз ненапразно адресирах отговорността на Народното събрание, защото Народното събрание взе решение да се закрият ТЕЦ-овете. В момента поради недостиг на ел. енергия консумацията, доколкото знам, в началото на декември е към 6 000 MWh. Само не се знае каква част от тази енергия пътува към Украйна. А нашите мощности в момента са към 5 500 MWh. И затова, да, Народното събрание да си поеме отговорността да наложи мораториум, защото те спряха ТЕЦ-овете. И сега се молим на КонтурГлобал да си включат и те два блока, но ни поставят задължително условие цената да бъде около 350 лв. и ако не се постигне, това като компенсация да дойде от Енергийния фонд. И затова Народното събрание носи отговорност, защото когато говорим за технически разходи, трябва да говорим и за нетехническите разходи. Ето го доказателството за нетехнически разходи – огромни кражби и те се дължат повече на бизнеса, отколкото на тези клетки цигани. И те са за сметка на ЕРП-тата. Така че нека да погледнем въпроса от всичките гледни точки и да се знае каква е отговорността на Народното събрание. Нека те да поемат отговорността, след като забраниха ТЕЦ-овете. Благодаря Ви.

Доц. д-р Ив. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Георгиев. Обръщам се към г-н Велизар Енчев. Заповядайте, г-н Енчев.

В. Енчев – гражданин:

Благодаря, г-н Председател. Аз всъщност ще поставя само един въпрос и серия от подвъпроси за ролята на американския ТЕЦ „КонтурГлобал Марица Изток 3“ във Вашето предполагаемо очаквано действие за повишаване цената на тока за битовите потребители с 9%. Нека да припомня за тези, които не знаят или са забравили, че от януари 2025 г. спрялата работа през февруари тази година централа КонтурГлобал Марица Изток 3 ще влезе в експлоатация, макар и само с два блока, за три месеца по време на зимния сезон, за да се гарантира потреблението и балансирането на пазара, за да не се налага да се внася електрическа енергия в страната. Въпросът ми е следният: Дали след връщането на „КонтурГлобал Марица Изток 3“ на пазара на ток НЕК ЕАД отново ще изкупува тока на фиксирани цени за трите месеца, през които ще се произвежда тази енергия от американския ТЕЦ? Към вече зададения въпрос ще добавя също така, че... ще припомня, че себестойността на тока на „КонтурГлобал Марица Изток 3“ е над определената за бита от КЕВР цена до юли 2025 г. Въпросът ми е на каква цена, конкретно, ще се изкупува токът от „КонтурГлобал Марица Изток 3“. Също така много важен въпрос, който искам да задам пак по тази тема: Не е ли на „КонтурГлобал Марица Изток 3“ сред основните причини за необоснованото повишаване на цената на тока за битовите потребители? Повишение, което според мен изобщо не отчита платежоспособността на енергийно бедните в България, които по официални данни са над 1 млн. души. Аз се надявам, с което искам да завърша, че през 2025 г., както такова намерение беше обявено вече от министъра и от Министерството на енергетиката, държавният дял в американската компания ще се увеличи, но не е ясно с колко, тъй като в момента 70% и нещо е дялът на американската компания, а

българското държавно участие е не повече от 27%. Ето с това да го обобщя, КонтурГлобал ли е главният проблем и цената, която ще изкупуваме, НЕК ще изкупува от нея?

Доц. д-р Ив. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Енчев. Аз директно ще отговоря, защото директно беше зададен въпрос и няма да изчакам работната група. Комисията не е включила и 1 MWh електроенергия в своето ценово решение, свързано с КонтурГлобал. КонтурГлобал не присъства в нашето ценово решение. На второ място, енергията от КонтурГлобал няма да се изкупува от НЕК ЕАД. Общественият доставчик продължава да изкупува енергията от тези производители, които са в нашето решение. Единствено и това е законова разпоредба, когато има заповед на министъра на енергетиката, Комисията включва в микса за регулиран пазар количества, които към момента са включени единствено от държавното енергийно дружество ТЕЦ Марица Изток 2, което към момента до 31 декември е 2,600 TWh, и с нова заповед на министъра, буквално в последните дни, допълнително ще бъдат изкупени 527 хил. MWh електроенергия, произведена от ТЕЦ Марица Изток 2 в оставащите шест месеца. Това е промяната. Няма нищо, свързано с изкупуване на енергия от КонтурГлобал. На тях им се дава всъщност възможност да предоставят произведената от тях енергия на свободния пазар и да реализират тази цена, която съществува на организирания борсов пазар в България, Българската независима енергийна борса. Що се касае до въпроса, който поставяте, за процента държавно участие, това е въпрос, на който министърът единствено може да Ви отговори. Благодаря Ви. И сега преминаваме към г-н Йоло Денев, който ще представи позицията на Движение „За България и благоденствие на народа“. Заповядайте, г-н Денев.

Й. Денев – Движение „За България и благоденствие на народа“:

Моята дума е – необосновано повишение. И започваме. Знаете, в Конституцията пише, че не може да решава никой друг, организации разни, без суверена, гласа на народа. А гласът на народа има ли вина да плаща и тук смятам главният мотив, един от главните за повишение на цените, е подаряването безплатно на електроенергия на Украйна?

Доц. д-р Ив. Н. Иванов:

Не е вярно.

Й. Денев – Движение „За България и благоденствие на народа“:

Така. Моля ти се, всички това го знаят. Второ, знаем, че евтиният ток от Козлодуй се продава на чужбина на много високи цени, за да печелят. А на гражданите и на България се продава от скъпия ток от ТЕЦ-овете и това така не е морално и нормално. И трето, защо ние не държим на България, както е казана дума, че е независима, да спираме строежа на Белене, което също ще бъде както Козлодуй, много евтин ток? И трето, защо това правителство забранява производството на ТЕЦ-овете, изнася въглища и ние купуваме от Сърбия? И четвърто, значи, не искаме да купуваме евтин ток или газ от Русия, а понеже не построихме Белене и тук ние купуваме руски газ през Турция. Затова предлагам, примерно, да се създаде работна група от КЕВР, от Парламента и правителството и всички тези въпроси да се разгледат. Освен това да имаме предвид, че нощният ток не трябва да бъде равняван с дневния, защото по-малко, нали, има потребители. Затова нека да бъде по-ниска цена, за да се компенсира

повече, да няма претоварване през деня, а нощното ползване. Затова с една работна група, ако трябва малко да се отложи, след това да се реши – да има разлика заплащането на социално слабите, примерно тези 5%, а другите 15-20% за богатите. Затова тази работна група да се събере, ако трябва и след Нова година, в краен случай като решите да се ползва повишението със задна дата от 01 януари, но с комисия да решите тези проблеми. Благодаря Ви и Ви желая весели Коледни и Новогодишни празници.

Доц. д-р Ив. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Денев. Вашето изказване звучеше много убедително, обаче не стъпваше върху истински факти. Позволете ми да Ви кажа само няколко неща. Първо, не само към Украйна, никъде извън страната не се изнася безплатна електроенергия. Вашето твърдение е манипулативно и може да накара да се заблудят българските граждани. Това просто не е вярно. Енергията се купува било от Молдова, било от Украйна, било от други страни, по пазарните цени, които техните дружества успяват да ги постигнат на съответните борси. Това е абсолютната истина, освен ако Вие писмено не докажете нещо различно. На второ място, казахте, че от АЕЦ Козлодуй се изнася евтината енергия в чужбина. АЕЦ Козлодуй преди всичко, г-н Денев, осигурява на българските битови потребители най-ниската цена на енергия в Европейския съюз. Вижте отчетите на Европейската комисия и ще видите. В България, повтарям го, за да бъде чуто от всички, българските битови потребители имат най-ниската цена от всички 28 страни от Европейския съюз. И затова в нашата миксова цена е най-голямо участието на енергията, която идва от АЕЦ Козлодуй. Останалата енергия, която не влиза в регулирания пазар, се предлага на БНЕБ. Това е по закон. Не може да се предлага и да се изнася евтина енергия насам и натам. Какво е било – не говоря. Аз Ви казвам в момента, от 2019 г. със създаването на Българската независима енергийна борса тази част от енергията, която не се предлага на регулиран пазар от АЕЦ Козлодуй, се предлага на БНЕБ. АЕЦ Козлодуй печели от това и част от тази печалба се използва след Постановление на Министерски съвет за компенсиране на българската индустрия, за да се избегнат големите цени, които бяха в последната година.

Относно нощната и дневна тарифа. Нещата се промениха драматично. Преди, когато ние разчитахме единствено на базовите централи, през нощта поради липсата на потребление цената беше много ниска, за да се насърчи потреблението през нощта. Сега – обратно. Не към 2 – 3 часа, но късно вечер и много рано сутрин, когато е все още нощната тарифа, цените са много високи, защото през деня непрекъснато нарастващият брой на фотоволтаични и вятърни централи дава голямо количество електроенергия. Както се знае, на моменти дори става с отрицателни цени. Това го няма през нощта и по тази причина нощните цени са много по-високи. Благодаря Ви за участието, все пак. И преминавам към г-жа Величка Георгиева. Г-жо Георгиева, моля, заповядайте.

В. Георгиева – гражданин:

Искам да попитам за приоритета за избор на проекти за АЕЦ Козлодуй, като Уестингхаус, дали ще бъдат разгледани и има вероятност да бъдат разгледани и други проекти на други държави. Също така искам да попитам за изграждането на съмнителните соларни централи, от които се облагодетелстват хора през трети лица. Искам да попитам кога ще видим таван на изграждане на фотоволтаичния парк. Искам да попитам за приоритетността за изграждане на нови реактори за АЕЦ Козлодуй и АЕЦ Белене. Дали може да се предложи на правителството референдум за АЕЦ Белене и също така допитване до народа дали желаят по-скъп ток, който получаваме с

изграждане на фотоволтаичен парк? Искам също така да Ви попитам кога ще има таван на цените на електроенергията и дали това влияе на обществения транспорт, на цената на горивата. Също така искам да попитам дали се предвижда ново преподписване с Газпром, Русия. Дали можем да се надяваме на преподписване на договора с Газпром за доставки на по-евтин газ. Това са моите въпроси.

Доц. д-р Ив. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-жо Георгиева. И аз трябва да съм съвсем откровен и да Ви кажа, че Вашите въпроси не са свързани с решението на КЕВР, а по-голямата част от тези въпроси въобще не са свързани с правомощията на Комисията. Все пак, това, което искам да кажа, понеже Вие специално изтъкнахте АЕЦ Козлодуй, договорът с Уестингхаус и всичко около това, ще Ви съобщя, че Комисията за енергийно и водно регулиране към момента не се занимава по никакъв начин с новото строителство в АЕЦ Козлодуй, защото ние определяме цени на действащи енергийни мощности. На второ място, там, където има регулиране, свързано с производство на енергия от ядрени централи, то се извършва от специализиран регулатор. Това е Агенцията за ядрено регулиране. Отнесете всички тези въпроси, свързани с Белене, с Козлодуй, към АЯР, която също функционира тук в София и има отговорности в тази зона. Относно поставяне на тавани на цени, това нещо, г-жо Георгиева, не може да се осъществи, защото ако се поставят тавани на цени, друг ще поиска поставяне на таван на заплати и разни други такива тавани, което е в пълно противоречие с логиката на развитие на едно свободно демократично общество. За съжаление това, което Вие казахте и което прозвуча във Вашето изказване, отново казвам, не е свързано с функциите на Комисията и Ви казвам къде бихте могли да адресирате Вашите въпроси. Но понеже и Вие, и част от участниците преди това засегнахте един въпрос, свързан с енергийно бедните, Комисията за енергийно и водно регулиране много настойчиво изисква най-после да започне да се формира тази общност на енергийно бедни и енергийно уязвими потребители и да се прилага Наредбата за критериите, условията и реда за определяне на техния статут. Наредба, която беше приета и публикувана в Държавен вестник на 12 декември миналата година, и тя, за съжаление, в момента не се прилага, защото аз съм напълно убеден, че не може, макар и за бита, една и съща цена на битовия ток да се плаща и от най-богатите в страната, и от последните бабички и старци по селата, които си броят стотинките. Но за да се промени това нещо, трябва да се въведе т.нар. социална или по друг начин цена за битовите потребители. За да знаят всички останали, че хората, които са в уязвимо социално положение, са защитени от държавата с прилагането на тази Наредба. Към момента това не се е случило. И на следващо място ще Ви кажа, че ние сме задължени да започнем да изплащаме именно по социална цена електрическа енергия на енергийно бедните и енергийно уязвими потребители, преди да се стигне към либерализация на пазара. Надявам се това да се случи в следващите месеци или година, не мога да Ви кажа.

Тъй като изчерпахме списъка... Много кратко. Първо се представете, защото Ви няма в списъка.

К. Коцев – гражданин:

Коце Коцев се казвам. Искам само да попитам защо българската енергетика стигна до това положение да зависи от климатичните промени, нищо друго.

Доц. д-р Ив. Н. Иванов:

Г-н Коцев, извинявайте, но този въпрос няма нищо общо с ...

К. Коцев – гражданин:

Има, има, от соларните централи.

Доц. д-р Ив. Н. Иванов:

Първо. Второ, от климатичните промени зависи не само българската енергетика. Зависи немската енергетика, която в последните две седмици поради липсата на вятър достигна невиждани върхове в електрическата енергия. Не сочете към България всичко, което считате за негативно. Не сочете така. Най-малкото, като български граждани трябва да защитаваме родината си.

Давам думата на работната група. Г-н Младеновски, заповядайте.

Пл. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“:

Уважаеми г-н Председател, уважаеми членове на Комисията, уважаеми гости. За мен остана много малко да коментирам, тъй като на повечето въпроси, които бяха поставени от г-н Енчев, от г-жа Георгиева и от г-н Коцев, г-н Иван Иванов отговори така или иначе. Само ще отговоря на двата проблема - единият поставен от Националната електрическа компания в предходното открито заседание, и вторият от г-жа Мая Манолова.

По отношение на количествата и цените, които са определени за ВЕЦ-овете, както г-н В. Марков много добре знае, количествата се определят по силата на Наредбата и те са средното количество за 11 години назад. Така че, независимо че в момента НЕК ЕАД изпитва проблеми с ВЕЦ-овете, като неработещия ПАВЕЦ, аварии на други ВЕЦ-ове, ние сме длъжни да се съобразим с нормативната уредба и сме ги определили по начина, който е регламентиран в Наредбата. По отношение неяснотите относно компенсациите, да, те ще бъдат във финалното решение. Те ще бъдат изяснени по начин, по който да не стават обърквания с ФСЕС и с лимитите, които НЕК ЕАД следва да получи.

По отношение на въпросите, поставени от г-жа Манолова. Първо, впечатляващ пърформанс, г-жо Манолова. На мен лично много ми хареса. Добра организация, добре направено, и с листчетата... Плакатчета ли бяха? Но Вие попитахте как така нарасна потреблението толкова много. Както беше поставен въпросът в предишно заседание, този м. ноември, тази година, беше може би най-студеният месец от 7-8 години назад.

Доц. д-р Ив. Н. Иванов:

От 2012 година.

Пл. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“:

Да, значи последните 12 години. Това повишено потребление се дължи, първо, на температурата и второ, на факта, че поради обстоятелството, че цената на електрическата енергия на регулиания пазар е единствената регулирана цена, независеща от пазара, т.е. тя е изкуствено много ниска. Голяма част от потребителите, които използват за отопление както природен газ, така и дърва и въглища, пелети и т.н. преминават на отопление на ток. Ако се разходите дори по селщата, ще видите, че комините вече не пушат така, както пушеха едно време. Много млади хора купуват на възрастните си родители климатици, с което нараства потреблението, в което няма нищо лошо. Има и много програми, общински и на национално ниво, за замяна на

твърдото гориво с термопомпи и климатици, по които се осигури финансиране, за които ние нямаме все пак информация, за да ги отчетем. Но основното е температурата. Случвало се е и през други години, както Вие казахте, да е грешна прогнозата в количествата. Само че, ако си спомняте, допреди изтичането на договора на ТЕЦ Марица Изток 3 Комисията определяше една част от количествата, изкупувани от двете американски централи, да се продава от обществения доставчик на свободния пазар. Тогава при възникване на подобна ситуация автоматично не се променяше решението, а просто една част от определената квота за свободен пазар се пренасочваше към регулирания и проблем общественият доставчик няма. Сега при условията, че ТЕЦ Марица Изток 3 не работи, няма такава възможност НЕК ЕАД и съответно необходимите допълнителни количества през ноември са закупени предимно от свободния пазар и от ТЕЦ Марица Изток 2, при които вече квотата е изхабена повече от 70%. В тази връзка е и необходимостта от определяне на допълнителна квота на ТЕЦ Марица Изток 2, каквато Министерството определи, и съответно определяне на допълнителни количества за покриване на потреблението на регулирания пазар, като е заложено едва от около 3% нарастване през останалите месеци и е отчетено вече изконсумираното такова нарастване.

По отношение, казахте защо не са променени количествата на електроразпределителните дружества. Електроразпределителните дружества пренасят електрическа енергия не само до битовите потребители, но и до стопанските такива. Ако погледнем енергийния баланс на страната, консумацията на електрическа енергия, особено от небитови потребители, е значително намалена. Тя не е намалена като потребление, по-скоро е намалена предвид обстоятелствата, че голяма част от предприятията, хотели и т.н., по-големите консуматори вече имат инсталирани соларни мощности върху покривите на своите сгради и просто те черпят по-малко електрическа енергия от мрежата. Но финалното изравняване на количествата се случва винаги в края на регулаторния период, когато се прилага така наречения Z фактор, който именно това отразява – именно повишение или намаление количество на потребление на клиентите на съответното електроразпределително дружество.

По отношение на вдигнатата цена за технологичен разход. Просто цената на пазара е такава в момента. Ако искаме да остане поне Фондът да не влизаме в нови дефицити, както знаете, при определения таван на цените от 180 лв. за небитови потребители, в него се възползват и електроразпределителните дружества.

М. Манолова без микрофон

Пл. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“:

Не, не им вдигаме. Те се възползват до определената от Комисията цена. Така че по този начин, когато определяме реалната цена, това е един „pass-through“ разход за тях, т.е. с тези допълнителни пари те купуват енергия. Когато е по-висока цената, съответно техният лимит за получаване на компенсация е много по-висок и съответно във Фонда ще останат средства, ако въобще са останали такива за последните два месеца, за осъществяване на останалите му задължения, за които изплаща компенсации.

Смятам, че с това отговорихме на всички поставени въпроси. Благодаря Ви.

Доц. д-р Ив. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Младеновски. Уважаеми колеги, на тези, които участваха с изказвания присъствено, на другите, които слушаха разискванията, и на тези, които

проследиха онлайн нашето заседание, благодаря за вниманието към Комисията и към нейните решение.

В заключение искам да Ви кажа, че Комисията използва всички регулаторни механизми, с които разполага, за да потиска и намалява цената, която иначе би била доста по-висока. Но ние, първо, защитаваме интереса на потребителите, но от друга страна, отчитайки необходимостта от баланс по цялата верига на производство, пренос, разпределение и потребление, сме се старали, и така ще правим и в бъдеще, да вземаме решения, които действително да отговарят на обществения интерес, защото общественият интерес не е нито интерес само на потребителите, нито интерес само на производителите. Той е разпределен интерес, за да може да продължава да функционира българската енергетика.

Благодаря Ви за участието. Закривам и това заседание, като обявявам, че в срок до 12:00 ч. на 23.12.2024 г. всеки, който желае да представи в Комисията становище, да го адресира до Комисията. Второ, насрочвам на 01.01.2025 г. закрито заседание на Комисията за приемане на финално решение.

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-03-17-47/13.12.2024 г. - покана до заинтересованите лица относно проект на решение за изменение на цените на електрическата енергия, утвърдени с Решение № Ц-17 от 30.06.2024 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

.....

А. Йорданов

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

.....

Б. Голубарев

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

РОСИЦА ТОТКОВА

Протоколирал:

А. Фикова - главен експерт